

OPINIE NAUCZYCIELI
NA TEMAT PODRĘCZNIKÓW DO GIMNAZJUM

Magdalena Czerwińska*, Arleta Sławińska*, Ryszard Leśniewicz**,
Hanna Palczewska****

*Gimnazjum nr 30 w Toruniu, **Gimnazjum nr 14 w Toruniu,

*** Gimnazjum nr 3 w Toruniu

Fizyka dla gimnazjum, M. Rozenbajgier, R. Rozenbajgier, J. M. Kreiner
Wydawnictwo „Zamiast Korepetycji”
Podręcznik przeznaczony do realizacji programu nauczania DKW-4014-105/99

Wprowadzenie

Na polskim rynku wydawniczym znajduje się wiele ciekawych ofert podręczników do nauczania fizyki w gimnazjum. Jedną z propozycji jest podręcznik autorstwa **M. Rozenbajgier, R. Rozenbajgier, J. M. Kreinera** *Fizyka dla gimnazjum* cz.1, 2, 3, wydawnictwo „Zamiast Korepetycji” z Krakowa. Oferta ta zasługuje na szczególną uwagę w porównaniu z innymi podręcznikami. Uważamy, że książka jest świetnie napisana, choć tradycyjna w ujęciu i w zakresie szaty graficznej.

Podręcznik został podzielony na trzy części. Autorzy zaczynają od działu **Mechanika**, który jest fundamentem całej fizyki. Daje to możliwość uczniom zrozumienia dalszych treści.

Część 1 podręcznika obejmuje następujące działy:

Kinematyka; Dynamika; Grawitacja; Astronomia.

Część 2:

Praca, moc, energia mechaniczna; Budowa materii; Zjawiska cieplne; Ruch drgający i falowy; Hydrostatyka i aerostatyka.

Część 3:

Elektrostatyka; Prąd elektryczny; Elektromagnetyzm; Optyka; Elementy fizyki współczesnej.

Nazwy rozdziałów w podręczniku zatytułowane są w sposób niekonwencjonalny np.: Wyruszamy w Kosmos; W wodzie, na wodzie i w powietrzu; Tajemniczy świat atomów.

W podręczniku wyróżnione są różnymi kolorami treści:

- nadobowiązkowe (poszerzające wiedzę, o realizacji których decyduje nauczyciel) – na tle beżowym;

- powtórzeniowe (wiadomości z poprzednich klas oraz innych przedmiotów) – na tle zielonym;
- utrwalające wiedzę (to ważne) – na tle pomarańczowym;
- ćwiczeniowe (zadania obliczeniowe i nieobliczeniowe) – oznaczone literą **Z**;
- ciekawostki („Czy wiesz, że...”) – na tle niebieskim;
- przykłady rozwiązanych zadań – na tle żółtym;
- doświadczenia – oznaczone literą **D**.

Na szczególną uwagę zasługują umieszczone w każdej części podręcznika „Nieregularne dodatki nadzwyczajne”. Skłaniają one ucznia do twórczego myślenia, stawiając go w sytuacjach nietypowych. Są to dodatki dla uczniów ambitnych i do wykorzystania przez nauczyciela na zajęciach dodatkowych.

Podręcznik wyróżnia się niestandardowym, wielowariantowym przedstawianiem zjawisk i praw fizycznych, np. pierwszą zasadę dynamiki Newtona formułuje dwukrotnie: raz przez użycie wiadomości z zakresu oddziaływań, drugi raz w związku z wprowadzeniem pojęcia siły. Zmusza to ucznia do zastanowienia się, przed narysowaniem wektorów sił, z jakimi innymi ciałami badane ciało oddziałuje. Pozwoli mu to także przyłożyć siły do właściwego ciała, tzn. do tego, na które działają. Koncepcja ta jest przez autorów głęboko przemyślana i nie ma jej w innych podręcznikach fizyki.

Podręcznik uczy poprawnego języka fizyki.

Na uwagę zasługuje również fakt, że autorzy od samego początku rozróżniają wielkość wektorową i skalarną. Kończąc naukę w gimnazjum, uczniowie będą potrafili rozróżniać te wielkości.

Dobrze opracowany jest model rozwiązywania zadań rachunkowych – zaprezentowano różne sposoby.

Część I podręcznika podsumowano w formie grafów, pozwalającej uczniom zobaczyć logiczną strukturę i zakres opanowanego materiału. Niestety, pomysłu nie kontynuowano w części II i III.

Uzupełnieniem podręcznika *Fizyki dla gimnazjum* są **zeszyty przedmiotowo-ćwiczeniowe**. Każdy paragraf zeszytu składa się z następujących części:

- notatki z lekcji;
- to ważne, czyli fizyka w pigułce (podsumowanie lekcji);
- fizyka wokół nas (uczy dostrzegać omawiane zjawiska w życiu codziennym);
- „fizyczne rachunki”, czyli rozwiązujemy zadania rachunkowe (i nie tylko);
- twoje laboratorium fizyczne (propozycje doświadczeń, które uczeń może wykonać w domu);
- „rozrywkowa” fizyka (rebusy, krzyżówki, zagadki, łamigłówki, logogryfy itp.).

Ocena podstawowych funkcji podręcznika

Jak podręcznik **M. Rozenbajgier, R. Rozenbajgier, J. M. Kreinera** spełnia funkcje określone w pracy J. Turło, zamieszczonej w tym numerze *Fotonu*?

Podręcznik nie zawiera nadmiaru wiadomości szczegółowych, podane są natomiast adresy stron internetowych, na których można znaleźć dodatkowe informacje.

Opracowany został **Poradnik dla nauczycieli**, publikowany i przesyłany nauczycielom w częściach, które mogą być gromadzone w segregatorze. Przydatne są one zarówno młodym nauczycielom, jak i tym z dużą praktyką. Poradnik zawiera:

- teksty służące kształtowaniu umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- propozycje wykorzystania komputera, propozycje przydziału godzin na poszczególne działy przy 4 i 5 godzinach fizyki w cyklu nauczania;
- rozkłady materiału przy różnych liczbach godzin;
- uwagi merytoryczne i metodyczne do realizacji treści fizycznych;
- propozycje wymagań na poszczególne oceny;
- testy służące ocenianiu wewnątrzszkolnemu;
- propozycje projektów (uwzględniają one uzdolnienia uczniów, np. dla humanistów – opowiadanie, dla artystów – plakat, rzeźba itp.);
- na lekcjach fizyki (konspekt lekcji);
- rozwiązania zadań z zeszytu przedmiotowo-ćwiczeniowego i podręcznika.

Podręcznik ten nie stanowi konkurencji dla innych książek, ponieważ jest wymagający, tzn. jego treści nie są przedstawione w postaci „komiksu”, a wymaga myślenia opartego na związkach przyczynowo-skutkowych.

Współpraca z Wydawnictwem układa się bardzo dobrze, gdyż jest ono otwarte na uwagi nauczycieli i systematycznie nanosi niezbędne poprawki w podręczniku i zeszytcie przedmiotowo-ćwiczeniowym, co pomaga w nauczaniu fundamentalnego przedmiotu przyrodniczego – fizyki.

Uwagi natury edytorskiej

Ilustracje zamieszczone w podręczniku uatrakcyjniają jego czytanie i stanowią źródło informacji uzupełniających tekst. Często zdjęcia i rysunki są pomocne w rozwiązywaniu proponowanych zadań i wykonywaniu doświadczeń. Podręcznik jest kolorowy, zawiera wiele różnorodnych zdjęć, rysunków, wykresów itp. Zazwyczaj nowe pojęcia wyróżnione są tłustym drukiem.

Podręcznik jest klejony, a nie szyty. Pierwsze wydanie podręcznika było tak sklejone, że po krótkotrwałym użytkowaniu, niestety, „rozsypywało się”. Obecnie nie ma już takich problemów z książką.

Podręcznik jest wygodny w użytkowaniu, ma format B5. Składa się z trzech części, nie jest więc zbyt gruby ani ciężki.

Cena podręcznika nie jest wygórowana, ale jeśli korzystamy z zeszytów przedmiotowo-ćwiczeniowych, cena wzrasta dwukrotnie.

Fizyka, Ken Dobson, tłum. z języka ang. M. Staszek, W. Dindorf
Wydawnictwo Szkolne PWN
Podręcznik przeznaczony do realizacji programu nauczania DKW-4014-85/99

Podręcznik do fizyki w gimnazjum Kena Dobsona jest zupełnie nową pozycją na rynku wydawniczym. Pierwsze wydanie angielskie ukazało się w roku 1995, a polskie w 1999. Wydanie polskie nie jest dosłownym tłumaczeniem oryginału. Zespół dydaktyków z różnych ośrodków (np. Warszawa, Wrocław, Kraków, i nie tylko) wprowadził zmiany i poprawki z myślą o polskich uczniach oraz możliwościach naszej oświaty.

Tłumaczenia z języka angielskiego dokonali: Magdalena Staszek i Wojciech Dindorf. Ich zasługą jest, że język, z jakim styka się uczeń w tej książce, nie jest ani zawiły, ani „nafaszerowany” trudnymi wyrazami. Dzięki temu czyta się ją łatwo i ze zrozumieniem.

Książka została wydana bardzo starannie przez Wydawnictwo Szkolne PWN. Układ treści jest zupełnie odmienny od dotychczasowych podręczników, a kolejność rozdziałów następująca: A – Siły i materiały; B – Siły i ruch; C – Informacje (wiadomości z akustyki i optyki, ze szczególnym naciskiem na przesyłanie informacji); D – Energia; E – Elektryczność i magnetyzm; F – Informacja i sterowanie (rola fizyki w rozwoju informatyki i telekomunikacji); G – Ziemia; H – Przestrzeń kosmiczna.

Nowe pojęcia wyróżnione są tłustym drukiem, wzory przedstawione inną czcionką niż cały tekst lub na innym tle, ćwiczenia na niebieskim tle, pytania na różowym, a zagadnienia uzupełniające na tle zielonym.

Podręcznik jest bogato ilustrowany. Są to kolorowe zdjęcia, wykresy, rysunki itp., które ułatwiają zrozumienie tekstu, a co za tym idzie, zrozumienie zjawisk fizycznych i praw nimi rządzących. Te cechy podręcznika, które wymieniłam, sprawiają, że jest on przejrzysty wizualnie, a zarazem atrakcyjny.

Podręcznik do fizyki K. Dobsona służy do realizacji programu nauczania „Fizyka w gimnazjum” autorstwa Stanisława Jakubowicza i Stanisława Plebańskiego, który jest zgodny z podstawą programową (dopuszczony do użytku szkolnego przez MEN pod numerem DKW-4014-85/99).

Dwie główne idee programu to:

- kształtowanie pojęcia energii i rozumienia praw przemian energetycznych;
- kształtowanie rozumienia roli informacji we współczesnym świecie i umiejętność stosowania technik informacyjnych.

I faktycznie, od momentu kiedy uczniowie po raz pierwszy zetkną się z pojęciem energia czy też informacja, powraca się do tego zagadnienia podczas całego

toku nauki. Można powiedzieć, że energia i informacja cały czas „przewijają się” przez program nauczania i podręcznik.

Podejście autorów programu do fizyki i jej nauczania jest wręcz zaskakujące i pociągające. Bo kiedy się mówi o „sygnałach dla duszy” (hasła programowe: „Instrumenty wytwarzające «sygnały dla duszy», czyli muzykę”, „Piękno barw, czyli powstawanie w przyrodzie «sygnałów dla duszy»”), to ma się do czynienia ze sztuką, a dzięki Panom Dobsonowi, Jakubowiczowi i Plebańskiemu dostrzega się tę sztukę i piękno w fizyce.

W każdym bloku programowym oprócz komentarza merytorycznego, metodycznego i celów nauczania są omawiane ścieżki międzyprzedmiotowe (edukacja: filozoficzna, prozdrowotna, czytelnicza i medialna oraz obrona cywilna) i treści osiągnięte przez ucznia z innych przedmiotów.

Uczeń, który był nieobecny na lekcji, korzystając z podręcznika i jego klarownego języka, jest w stanie samodzielnie uzupełnić materiał (wytl. od Red.). Bezpośrednie zwracanie się do ucznia jest nie tylko metodą aktywizującą, ale daje mu świadomość, że to on jest najważniejszy. Z tych powodów podręcznik Kena Dobsona można nazwać przyjaznym dla tych, którzy z niego korzystają, tym bardziej że **nie jest przeladowany wzorami ani męczącą matematyką. Natomiast cały czas konfrontuje fizykę jako naukę z otaczającym nas światem, z codziennym życiem** i w ten sposób pobudza do działania, czyli obserwacji zjawisk zachodzących w przyrodzie oraz uczy dostrzegania piękna tej przyrody.

Cała treść podręcznika mocno związana jest z nowoczesnością i osiągnięciami fizyki współczesnej, nie zapominając przy tym o historii oraz ludziach, którzy ją tworzyli.

Dobson proponuje czytelnikowi porównywanie poglądów i teorii (np. Brown i Einstein, Galileusz i Arystoteles), zrozumienie sytuacji historycznej jakiegoś odkrycia z dziedziny fizyki oraz wyrażanie własnych opinii na ten temat. Uczeń, korzystając z tych propozycji, ma możliwość samorealizacji, ponieważ może przedstawiać wyszukane przez siebie wiadomości w różnych formach, np. jako plakat, referat czy inscenizację. Ale praca z tą książką to nie tylko zabawa. Są w niej ciekawe zadania rachunkowe, problemowe i doświadczenia dostosowane do różnych poziomów intelektualnych uczniów. Różnorodność i bogactwo tych ćwiczeń pobudza ucznia do działania oraz rozwija jego wyobraźnię. A przecież sam Albert Einstein powiedział: „Wyobraźnia jest ważniejsza niż wiedza”.

Na końcu podręcznika znajduje się „Dodatek: Jednostki, stałe fizyczne i wzory” oraz indeks. Dla ucznia jest to bardzo wygodne, bo wie, gdzie ma szukać podstawowych informacji. A dzięki pracy z tą książką nauczył się wyszukiwać ich w różnych źródłach, np. w Internecie. Uważam, że jest to podręcznik dla wszystkich uczniów, a przede wszystkim dla tych, którzy nie będą już mieć kontaktu z fizyką. Dzięki pracy z podręcznikiem K. Dobsona będą umieli wykorzystywać fizykę w życiu codziennym i zauważać ją wokół siebie.

Oprócz wspaniałego programu, autorzy oferują nauczycielowi pomoc w postaci *Podręcznika dla nauczyciela*.

Niezwyczajnie treściwe scenariusze zawierają wszystkie informacje, które są potrzebne do przeprowadzenia lekcji (fazy lekcji, działania uczniów i nauczyciela, pomoce dydaktyczne, umiejętności ucznia po zakończeniu lekcji i ćwiczenia). Co ciekawe, znajdują się tam też prace uczniów: rozwiązane zadania, plakaty, referaty itp.

Korzystając z tego poradnika, nauczyciel może ułożyć własne scenariusze lub realizować przedstawione, w zależności od możliwości uczniów i szkoły.

Wiosną tego roku Wydawnictwo Szkolne PWN oddało do rąk czytelników *Przyjazne testy*, ułożone przez Elżbietę Krawczyk i Wojciecha Dindorfa, dostosowane do treści zawartych w podręczniku K. Dobsona. Oczywiście, mogą one być wykorzystywane w pracy z innym podręcznikiem.

Mając do dyspozycji podręcznik K. Dobsona, program nauczania i *Poradnik dla nauczyciela* S. Jakubowicza i S. Plebańskiego oraz *Przyjazne testy* E. Krawczyk i W. Dindorfa, można bardzo ciekawie zaplanować pracę na lekcjach fizyki w gimnazjum.

Pracuję z podręcznikiem K. Dobsona i jestem z tego faktu zadowolona, bo jak to moi uczniowie mówią, „jest on życiowy”. Objąsniła w nim fizyka nie jest oderwana od realnego świata, a wręcz przeciwnie, cały czas nawiązuje do niego. W ten sposób uczeń zaczyna szukać podobieństw i różnic, zaczyna obserwować i wyciągać wnioski, zauważa, jak ogromną rolę w życiu człowieka pełni fizyka, że jest ona potrzebna w każdej chwili, że tłumaczy skąd piękno otaczającego nas świata itp., itd.

Jestem zadowolona, że wybrałam nietradycyjny podręcznik. Pomaga mi on wzbudzać w uczniach zainteresowanie fizyką, jej osiągnięciami, zastosowaniem w życiu codziennym i pięknem otaczającego świata.

Kiedyś usłyszałam lub przeczytałam zdanie, że „fizycy to ludzie, którzy lubią zmiany i nie lubią stać w miejscu”. Ja właśnie zmieniam siebie jako nauczyciela fizyki i nie stoję w miejscu, a pomagają mi w tym: Dobson, Jakubowicz, Plebański i „spółka”.

Beata Kalotka*, Elżbieta Koziel**, Katarzyna Bursztyńska-Napieralska***

*Gimnazjum nr 1 w Lubiczu, **Gimnazjum nr 10 w Toruniu,

***Gimnazjum nr 1 w Chełmży

***Fizyka i astronomia*, Grażyna Francuz-Ornat, Teresa Kulawik, Maria Nowotny-Róžańska**

Wydawnictwo „Nowa Era”

Podręcznik przeznaczony do realizacji programu nauczania: DKW-4014-93/99

Opiniowany podręcznik to *Fizyka i astronomia*, napisany przez Grażynę Francuz-Ornat, Teresę Kulawik i Marię Nowotny-Róžańską. Całość treści nauczania zawarta jest w czterech modułach:

- W świecie materii
- Mechanika. Ciepło
- Elektryczność i magnetyzm
- Optyka. Fizyka jądrowa

Oprócz treści czysto fizycznych, w podręczniku znajdują się informacje z historii, geografii, ekologii i innych przedmiotów. Książka jest napisana stylem życzliwym, wprowadza przyjazny klimat i miłą atmosferę. Treści nauczania zawarte w podręczniku są zbieżne z programem nauczania, do realizacji którego został napisany. Jest wiele tematów, które wykraczają poza podstawę programową, a to daje zdolnym uczniom możliwość poszerzania wiadomości i zdobycia pożądanych umiejętności.

Zaobserwowano braki z zakresu astronomii – tematyka ta została potraktowana zbyt skrótowo. Ograniczono się do dwóch tematów: prawo powszechnego ciążenia, Układ Słoneczny (**moduł 2, lekcja 15, 16**). Brak jest informacji dotyczących takich treści z podstawy programowej, jak loty kosmiczne. Mogłyby dodatkowo znaleźć się informacje dotyczące historii lotów kosmicznych, np. o pierwszym człowieku na Księżycu, i najnowszych odkryciach z zakresu kosmologii, np. odkryciu pierwszego pozasłonecznego układu planetarnego przez prof. Aleksandra Wolszczana.

W podręczniku brakuje proponowanych pytań i zadań do sprawdzenia stopnia przyswojenia odpowiednich wiadomości i umiejętności. Pomimo tego, że do podręcznika przygotowany jest komplet zeszytów ćwiczeniowych, wielu nauczycieli z uwagi na bardzo małą liczbę godzin (4 godziny przez 3 lata gimnazjum) rezygnuje z nich. Dla uczniów, szczególnie słabszych, brak pytań może stanowić pewną trudność w powtarzaniu materiału. Należy jednak dodać, że pod niektórymi jednostkami lekcyjnymi autorzy umieścili przykładowe zadania rachunkowe wraz z rozwiązaniami.

Autorzy podręcznika proponują wiele doświadczeń, które są możliwe do wykonania nawet przy bardzo skromnie wyposażonej pracowni fizycznej. Dla chętnych uczniów przewidziano tzw. doświadczenia domowe, proste do wykonania przy wykorzystaniu przedmiotów codziennego użytku nawet przez osoby mało sprawne manualnie.

Na podstawie wiadomości z podręcznika uczniowie powinni rozwiązać typowe zadania i problemy fizyczne; mogą również poradzić sobie z problemami nietypowymi.

W podręczniku nie zdarzają się błędy merytoryczne. Wszystkie fakty przedstawione są obiektywnie.

Język, jakim posługują się autorzy, jest bardzo komunikatywny. Uczeń, który nie jest obecny na lekcji, sam może na podstawie podręcznika przyswoić sobie materiał przewidziany do zapamiętania i zrozumienia. Praca z książką obejmuje rozwój wszystkich sfer osobowości ucznia, nie tylko intelektualnej. Wykonujący doświadczenia w klasie lub w domu uczeń sam dochodzi do podstawowych praw fizycznych. Może przeżyć zadowolenie z wykonanego zadania. Doświadczenia również rozwijają sprawność manualną. W książce zamieszczone są kolorowe, bardzo ciekawe zdjęcia zjawisk astronomicznych, np. częściowe zaćmienie Księżycy i całkowite zaćmienie Słońca. Jednakże zauważalny jest brak zdjęć nowoczesnych przyrządów pomiarowych, obserwacyjnych czy doświadczalnych.

Podręcznik wzbudza motywację do samodzielnego uczenia się. Jest przejrzysty, kolorowy, ale nie przejaskrawiony. Zakres wiadomości szczegółowych nie wpływa ujemnie na rozwój funkcji motywacyjnej, a wręcz przeciwnie, zachęca uczniów do zdobywania wiedzy przez odkrywanie zjawisk i procesów występujących w przyrodzie.

Podręcznik uwzględnia korelację międzyprzedmiotową, jak również wymóg realizacji ścieżek edukacyjnych. Wiadomości te umieszczone są pod dużą, kolorową literą.

Podręcznik „Nowej Ery” dobrze spełnia funkcję informacyjną. Umożliwia uzupełnienie wiadomości zdobytych na drodze obserwacji i doświadczeń. Dostarcza na ogół zrozumiałego tekstu. Informacje słowne są starannie i trafnie ilustrowane różnorodnymi formami graficznymi.

Bardzo istotna jest również mobilizacja ucznia poprzez podręcznik do wykorzystania zdobytej wiedzy w codziennym działaniu i praktyce życiowej. Książka zawsze zmusza do wysiłku. Tylko wtedy bowiem, gdy uczeń sam rozwiąże problem, będzie go rozumiał i sprawi mu to satysfakcję.

Podręcznik „Nowej Ery” na pewno może konkurować z innymi książkami, również nie będącymi podręcznikami, szczególnie jeżeli chcemy, aby uczeń w łatwy i szybki sposób zdobył wiadomości lub je usystematyzował; pomocne są bowiem stosowne znaki graficzne. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że autorzy wspierają nauczyciela w realizacji ścieżek edukacyjnych oraz zwracają uwagę na integrację międzyprzedmiotową, oznaczając odpowiednimi literami treści wiążące się ze ścieżkami edukacyjnymi oraz z innymi przedmiotami.

Podręcznik zawiera wiele ilustracji, które nie są tylko formą ozdoby, ale stanowią źródło informacji, uzupełniają tekst, bo ilustracje są zintegrowane z tekstem. Należy podkreślić, że książka nie przypomina komiksu, jest przejrzysta i czytelna. Podręcznik może się podobać i zaciekać przeciętnego czytelnika, ponieważ oprócz ilustracji zawiera atrakcyjne zdjęcia (np. z astronomii), tabele, wykresy, schematy. Stanowią one często podpowiedź, jak wykonać doświadczenie, jak przeprowadzić pomiary i w jakiej formie zebrać wyniki. Kolorowe ramki, a w nich umieszczone najważniejsze informacje, nowe pojęcia wyróżnione tłustym drukiem, „trójkąci” umieszczone na marginesie, przy których znajdują się informacje czego dany fragment tekstu dotyczy, zebrane definicje nowych pojęć, umieszczone na końcu każdego działu, pomagają w realizacji programu nauczania.

Autorzy stosują bogatą szatę graficzną:

- Kolorowe ramki:
    - zielone, w których zawarte są informacje, jak przeprowadzić doświadczenia;
    - kremowe – wyróżniają informacje z danego działu;
    - żółte – występują na końcu każdego działu; w nich zostały zebrane definicje nowych pojęć;
    - fioletowe – zatytułowane „A to ciekawe”, w których autorzy między innymi przekazują wiadomości wykraczające poza program nauczania, przytaczają anegdoty związane z danym zagadnieniem. Zawierają one również elementy historii oraz życiorysy wielu znanych uczonych.
- Trudno w kilku zdaniach opisać, co możemy znaleźć w tak oznaczonych częściach, gdyż zakres znajdujących się tam treści jest bardzo szeroki.
- Żółte trójkąci umieszczone na marginesie zawierają informacje, czego dany fragment tekstu dotyczy.
  - Tłustą czcionką autorzy zaznaczają nowe pojęcia.
  - Symbole graficzne, o których wspomniano wcześniej.

Komplet „Nowej Ery” cechuje wysoka staranność edytorska, wszystkie elementy są szyte, a papier jest wysokiej jakości.

Kontrowersyjny może się wydać fakt zebrania treści nauczania w cztery moduły. Pojawia się pytanie, czy ze względów czysto praktycznych i finansowych nie byłoby wygodniej, aby treści zawrzeć w dwóch modułach. Wówczas nauczyciele w sposób dowolny mogliby realizować tematy, mając do dyspozycji np. 4 lub 6 godzin lekcyjnych w całym cyklu nauczania (uważamy oczywiście, że powinno być ich 6). Uniknięto by w ten sposób kupowania dwóch części w trakcie jednego roku szkolnego, co często dziwi rodziców.